Informačný list predmetu

Akademický rok 2026/2027

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FSV UCM
Kód predmetu	UPVVS/VES/BcD/048/25
Názov predmetu	Občianska spoločnosť
Rozsah	2P
Počet kreditov	3
Vyučujúci	PhDr. León Richvalský, PhD. (prednášajúci)

Podmienky na absolvovanie predmetu

Účasť na prednáškach je povinná. Predmet je ukončený na základe:
• Priebežného hodnotenia vo forme vypracovaného zadania (50%)
• Záverečnej písomnej skúšky (50%).

Klasifikačný stupeň bude určený na základe stupnice (v %):
A (100 – 92), B (91 – 83), C (82 – 74), D (73 – 65), E (64 – 56), Fx (55 a menej).

Výsledky vzdelávania

Študent sa oboznámi s problematikou občianskej spoločnosti, jej najčastejšími definíciami, teoretickým a konceptuálnym zastrešením z diel domácich aj zahraničných autorov, historickým vývojom tejto oblasti občianskeho života a v neposlednom rade s jeho významom a prínosom pre demokratickú spoločnosť. Študent sa dokáže orientovať v súvisiacej legislatíve, identifikuje najvýznamnejšie aktivity a prejavy občianskej spoločnosti, je schopný rozvoj občianskej spoločnosti v SR zasadiť do historického kontextu a získané poznatky kriticky komparovať so situáciou v zahraničí. Študent po absolvovaní predmetu získa tieto vedomosti, zručnosti, kompetencie:

Vedomosti:
študent je oboznámený o funkcii občianskej spoločnosti ako nástroja spätnej väzby občanov na všetkých úrovniach štátnej a verejnej správy,
študent ovláda základné teórie a definície z oblasti občianskej spoločnosti,
študent získa prehľad o kľúčových problémoch, ktoré vývoj a pozíciu občianskej spoločnosti ovplyvňovali v minulosti a ktoré ju ovplyvňujú v súčasnosti,
študent získava prehľad o najvýznamnejších slovenských a zahraničných prejavoch a aktivitách občianskej spoločnosti,
študent získava základný pojmový aparát z problematiky občianskej spoločnosti,

Zručnosti:
študent je schopný aplikovať získané vedomosti pri analyzovaní aktuálnych otázok občianskej spoločnosti a občianstva v kontexte demokratického a právneho štátu v 21. storočí.,
študent si osvojuje základné informácie potrebné na to, aby rozumel základným vzťahom a súvislostiam vo sfére občianstva a občianskej spoločnosti,
študent vie identifikovať aktivity a prejavy občianskej spoločnosti a odlíšiť ich od aktivít a činností

verejnej a štátnej správy,
študent vie samostatne zhodnotiť stav občianskej spoločnosti v kontexte vývoja demokracie a spoločenskej situácie v domácich a zahraničných podmienkach,
vie pracovať so základnými pojmami ako občianska spoločnosť, mimovládne neziskové organizácie, tretí sektor, občianstvo

Profesijné kompetencie:
študent je pripravený získané vedomosti uplatniť v praktickej činnosti po absolvovaní štúdia,
študent je schopný využiť tieto vedomosti v rámci ďalších odborných predmetov počas svojho štúdia,
študent sa orientuje v základných princípoch dialógu medzi občianskou spoločnosťou a relevantnými aktérmi verejnej a štátnej správy,
študent získava schopnosti orientácie v širokej škále teoretických prístupov k riešeniu praktických otázok, týkajúcich sa občianskej spoločnosti a občianstva,

Prenositeľné kompetencie:
analytické myslenie,
komunikačné kompetencie,
kultivovaný a odborný písomný i ústny prejav,
občianske kompetencie,
pružnosť v myslení (adaptabilita, flexibilita, improvizačné spôsobilosti).

Stručná osnova predmetu

1. Základné definície a pojmy v oblasti občianskej spoločnosti.
2. Domáce a zahraničné koncepty občianskej spoločnosti.
3. Historický vývoj občianskej spoločnosti v podmienkach SR.
4. Najvýznamnejšie prejavy a aktivity občianskej spoločnosti v histórii modernej SR.
5. Súčasná podoba a prejavy občianskej spoločnosti.
6. Komparácia domácej a zahraničnej občianskej spoločnosti.
7. Legislatíva upravujúca občiansku spoločnosť a jej fungovanie v SR.
8. Neziskový sektor ako oblasť rozvoja občianskej spoločnosti.
9. Mimovládne neziskové organizácie v kontexte komunikácie občianskej spoločnosti s verejnou a štátnou správou.
10. Občianska spoločnosť a jej vplyv na fungovanie samospráv.
11. Aktuálne problémy a výzvy v oblasti rozvoja a fungovania občianskej spoločnosti.
12. Občianska spoločnosť a jej význam počas pandémie COVID-19.

Druh, rozsah, metódy a pracovná záťaž študenta

- povinne voliteľný predmet
- prednáška
- 2 hodiny týždenne
- prezenčná metóda štúdia
Forma štúdia: denná

Odporúčaná literatúra

MAJCHRÁK, J., STREČANSKÝ, B., BÚTORA, M. (eds.) Keď ľahostajnosť nie je odpoveď. Príbeh občianskeho združovania na Slovensku po páde komunizmu. Bratislava : Inštitút pre verejné otázky, 2004. 398 s. ISBN 80-88935-73-3.
MESEŽNIKOV, G., STREČANSKÝ, B. (eds.) Občianska spoločnosť na Slovensku. Krízy, križovatky, výzvy. Bratislava : Inštitút pre verejné otázky, 2017. 110 s. ISBN 978-80-89345-61-8

PLICHTOVÁ, J. (ed.) Občianstvo, participácia a deliberácia na Slovensku: teória a realita. Bratislava : VEDA, 2010. 610 s. ISBN 978-80-224-1173-8
RICHVALSKÝ, L. Vybrané aspekty občianskeho sektora: fungovanie občianskych združení v trnavskom regióne. Trnava : FSV UCM, 2021. 163 s. ISBN 978-80-572-0223-3
VAJDOVÁ, T. Česká občanská společnost 2004: po patnácti letech rozvoje. Praha : Akademické nakladatelství CERM, 2005. 119 s. ISBN 80-7204-379-X

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

slovenský, slovenský

Poznámky

: časová záťaž študenta: 90 hodín, z toho:
Prezenčné (P, S): 24/P, 0/S
Samoštúdium: 66 hodín